

Reg. No. :

Name :

M 26040

Third Semester M.A./M.Sc./M.Com. Degree (Reg./Sup./Imp.)
Examination, November 2014
(2010 Admin.)

HINDI LANGUAGE AND LITERATURE
Paper – XII (Optional – II) : Sanskrit
Nataka, Communicative Sanskrit and Translation
(Pratijnayaugandharayana of Bhasa)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instruction : Answer may be written either in Sanskrit or in English or in the main language.

- I. Write an essay on **any one** of the following : (1×15=15)
- 1) “प्रतिज्ञायौगन्धरायणम्” इति नाम्नः औचित्यं विशदयत ।
 - 2) भासनाटकानां वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।
- II. Explain fully **any three** from the following : (3×5=15)
- 1) स्नेहदुर्बलं मातृहृदयं रक्ष्यम् ।
 - 2) एषः समासः - अद्यास्मि महासेनः ।
 - 3) समरावजितानां रत्नानां इष्टसंभोगः प्रीतिं उत्पादयति ।
 - 4) महान् खलु भवतः प्रयत्नो विपस्यत इति एवं चिन्तयामि ।
 - 5) “स्मणीयतः खलु प्राप्तमनोरथानां विनिपातः” ।
- III. Annotate **any four** out of the following : (4×5=20)
- 1) धर्मस्नेहान्तरे न्यस्ता दुःखिताः खलु मतारः ।
 - 2) भो ! सहचारिणोऽनर्था इतीदृशमेव ।
 - 3) तुरङ्गमस्येव रणे निवृत्ते नीराजनाकौतुकमङ्गलनि ।
 - 4) नीते रत्ने भाजने को निरोधः ?
 - 5) अवस्था खलु नाम शत्रुमपि सुहृत्वे कल्पयति ।
 - 6) मोचयामि न राजानं नास्मि यौगन्धरायणः ।

P.T.O.

IV. a) Write the meaning of **any five** of the following words : (1×5=5)

1) लेखः	2) वैजयन्ती
3) श्रान्तः	4) विनिपातः
5) अवलेपः	6) दिष्टि
7) अध्वा	8) पदातिः

b) Make sentence using the phrase, from **any five** of the following : (1×5=5)

1) यथा-तथा	2) अपि
3) नूनं	4) सह
5) किल	6) अलम्
7) यावत्-तावत्	8) यत्र-तत्र।

c) Fill in the blanks with suitable words **any five** out of the following : (1×5=5)

- 1) ते विद्यालयं _____ ।
- 2) _____ पाठं पठामि ।
- 3) यूयं कुत्र _____ ?
- 4) वयं पुस्तकं _____ ।
- 5) _____ समर्थः भवसि ।
- 6) _____ वने वसठित ।
- 7) _____ पुस्तकानि इच्छावः
- 8) तौ आपणं _____ ।

V. a) Translate **any three** verse into **English** or in the **Main language** : (3×3=9)

- 1) उन्मत्तसदृशो वेषो
धारितस्तेन साधुना
मोचयिष्यति राजानं
मां च प्रछादयिष्यति ॥
- 2) परित्यजाम सन्तप्तं दुःखेन मदनेन च
सुहृत्जनमुपाश्रित्य यः कालं नावबुध्यते ॥

- 3) यथा नरस्याकुल बान्धवस्य
गत्वान्यदेशं गृहमागतस्य ।
तथा हि मे सम्प्रति बुद्धिशङ्क ।
श्रोष्यामि किन्तु प्रियमप्रियं वा ॥
- 4) अग्निः कक्ष इवोत्सृष्टो ।
दहन् कात्स्न्येन मेदिनीम्
अस्य मे शासनं दीप्तम्
विषयान्तेऽवसीदति ॥
- 5) यदि तां चैव तं चैव
तां चैवायतलोचनाम्
नाहरामि नृपं चैव
नास्मि यौगन्धरायणः ॥

b) Translate **any six** of the following sentence in to **Sanskrit** : (1×6=6)

- 1) Girls are dancing.
- 2) Birds are flying.
- 3) They went to School.
- 4) He will come tomorrow.
- 5) Boys are playing.
- 6) She is going to School.
- 7) I am studying Sanskrit.
- 8) Today is Monday.